

अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३१ / अंक : २८ / २०७८ माघ २८ गते शुक्रबार / Feb 11, 2022 / कूल्य रु. १०/-

अनुमोदन गराउने पत्र पठाउनु नै गलत

काठमाडौं। पाँच दलीय गठबन्धन र त्यही गठबन्धनको नेतृत्व गर्दै प्रधानमन्त्री बनेका नेपाली कांग्रेसका सभापति शेर बहादुर देउवा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालको दोधारे नीतिबाट संकटमा परेका छन्। देउवा दाहालले संयुक्त रूपमा हस्ताक्षर गरेर एमसीसी हेडक्वाटरमा पत्र पठाएको रहस्य खुलेपछि दाहाल प्रधानमन्त्री देउवा प्रति रूप्त बनेका छन्, आफूहरूले हस्ताक्षर गरेको पत्र सार्वजनिक गरिएकोमा। सो पत्र एमसीसी मुख्य कार्यालयले सार्वजनिक गरेको थियो। प्रधानमन्त्री देउवा र अध्यक्ष दाहालले समेत पत्र पठाएको विषयमा आ आफ्ना दलमा समेत छलफल समेत गरेको थिएनन्। गोप्य रूपमा एमसीसी सम्झौतालाई अनुमोदन गर्ने प्रतिवद्धता उनीहरूले जनाएको र त्यसको लागि ४/५ महिना समय मागिएको थियो।

»» बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ।

देउवा र दाहाललाई एमसीसी घाँडो

काठमाडौं। पाँच दलीय गठबन्धनभित्रै एमसीसीका विषयमा एक मत हुन नसकदा प्रतिनिधिसभाको बैठक पटक पटक स्थगित हुँदै आएको छ। माघ २६ गते लागी बोलाइएको बैठक सूचना प्रकाशित गरेर फागुन २ गते सम्मका लागि स्थगित गरिएको छ। सूचना टाँस गरेर प्रतिनिधिसभाको बैठक सारिएको यो पाँची पटक हो। प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवाले माघ २६ गते लागि बैठकमा एमसीसी प्रस्ताव टेबल गर्ने प्रयास गरेका भएपनि सत्तारूढ दलभित्रै सहमति हुन नसकेको हुनाले कार्यतालिका सार्वजनिक भएपनि सूचना टाँस गरेर बैठक स्थगित गरिएको थियो। एमसीसीका विषयमा सहमति खुटाउने नाममा पटक पटक प्रतिनिधिसभाको बैठक सारिए आएको छ।

फागुन २ गते सम्मका लागि बैठक स्थगित गरिएपछि सो समयसम्म एमसीसीका विषयमा प्रधानमन्त्री देउवाले »» बाँकी ८ पेजमा

यी खम्ब हुन् कि कांग्रेसका खम्बा

काठमाडौं। कांग्रेसी हुँ भनेर गर्व गर्ने खम्बबहादुर खातीलाई महान्यायाधिवक्ता किन बनाएको भने पोल खुलेको छ। यिनको शकास्पद भूमिकाले गर्दा ढूल मुद्दाहरू रोकेर राखेका छन् र भिरभित्रै लेनदेन गरिएको आरोप कानुनी क्षेत्रमै बहसको विषय बनेको छ।

बुन दुख्गावेखि अरवी अरव अनेक भ्रष्टाचारका मुद्दाहरू यिनले रोकेर राखेका छन्। मुद्दाहरूलाई प्रभावित पार्ने र अदालतसम्म जान रोकवापत प्रहरीले हाप्ता खाएरै खान्छन् यिनी भन्ने गाईबुझ महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमित्रै पनि सुन्न सुकिन्च।

महान्यायाधिवक्ताले यतिबेला अखियारमै पुगेर »» बाँकी ८ पेजमा

बेलायतकी महारानीको लोकतन्त्र

काठमाडौं। हालै बेलायतमा राज्यारोहणको ७०औं वर्षपाँच मनाइयो। सो अवसरमा महारानीले देशवासीलाई लिखित सन्देश जारी गरिन्। उक्त लिखित सन्देशमा महारानी एलिजाबेथ द्वितीयाले सन्देशको विट भावै लेखेकी थिइन्- 'तपाईंहरूको सेवक'।

राज्यारोहणको ७० वर्ष पूरा भएको अवसरमा देशवासीलाई अस्ति दिएको लिखित सन्देशमा दस्तखत गर्दा महारानी एलिजाबेथ द्वितीयाले पहिले 'तपाईंहरूको सेवक' योर सर्वोत्तम भनेको थिइन्।

यो हो राजनेताले लेख्ने भाषा। यसकारण »» बाँकी ८ पेजमा

दाहालको दोहोरो नीति जनतालाई गुमराहमा राख्ने प्रयास

काठमाडौं। अमेरिकी सहयोग नियोग मिलेनियन व्यालेन्ज कॉर्पोरेशन (एमसीसी) सँगको सम्झौतामा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले दोहोरो चरित्र देखाउँदै आएकोमा उनको भूमिकामाथि प्रश्न उठेको छ। नेपाली कांग्रेस सुरु देखि नै एमसीसी सम्झौतालाई संसदबाट परितर्गने पक्षमा रहेको छ। तर माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष र कांग्रेसका सभापति एवं प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवाले एमसीसी हेडक्वाटरलाई गत असोज १३ मा दुवै जनाले हस्ताक्षर गरेर पत्र नै पठाएका थिए। उनीहरूले पठाएको पत्रमा यहि फेब्रुअरी १६ अर्थात फागुन १६ गते भित्रै एमसीसी सम्झौतालाई संसदबाट परित गर्ने प्रतिवद्धता जनाएका छन्।

»» बाँकी ८ पेजमा

'नखाउँ भने दिनभरीको शिकार खाउँ भने कान्छा बाउको अनुहार'

पाँच दल र देउवा सरकारलाई एमसीसी घाँडो

काठमाडौं। स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति तोकिएको छ। आउँदो २०७९ वैशाख ३० गते स्थानीय तहको निर्वाचन हुने पक्षका पक्षकी भएको बैला राजनीतिक दलहरू भने एमसीसी सम्झौताकै वरिपरि घुमिरेका छन्। पाँच दलीय गठबन्धनभित्रै एमसीसीका बारेमा एकमत हुन सकेको छैन। पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका नेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, नेपाली कांग्रेस, जनता समाजवादी र राष्ट्रिय जनमोर्चा रहेकोमा राष्ट्रिय जनमोर्चा कुनै हालतमा पनि एमसीसी सम्झौताको विरोध गर्दै सङ्कलनमा समेत गरेको छ। अर्कोतक जनता समाजवादी भित्र पनि एक छैन, संघीय परिषदका अध्यक्ष डा. बाबुराम भट्टराई जुन्युको सर्तमा पनि एमसीसी सम्झौता पारित हुनुपर्ने अडानमा रहेका छन् भने पार्टी अध्यक्ष उपेन्द्र यादव भने सत्ता गठबन्धनबाटै सहमति हुनुपर्ने पक्षमा रहेको छन्।

सत्ता गठबन्धनले एमसीसी सम्झौताका संसदबाट अनुमोदन नभएको खण्डमा वैदेशिक सहायता प्रभावित हुने जोखिम रहेको भन्ने सम्झौतालाई पन्थाउन सकेको छैन भने अर्कोतिर बुनावामा क्षति हुने डरले गर्दा अनुमोदनको पक्षमा पनि कुनै जर्नलियत लिन सकिरहेको छैन। प्रधानमन्त्री जनरामी सम्झौताको विकल्पको खालि गरिरहेको जस्तो देखिएको छ। उनले सत्ता गठबन्धन र विपक्षी संसदको सम्बन्धमा रहेको जस्तो देखिएको छ। सकेसम्म सबै दल

र नभए सम्झौतामा रहेका विषयहरूलाई सम्बोधन गराएर त्यसलाई पारित गर्ने मनसाय संसदबाट देखिएका छ। प्रधानमन्त्री देउवा भने निर्वाचन अधि नगर्न सबै दलहरूलाई दबाब दिएको छ। प्रधानमन्त्री देउवा भने २०७४ सालमा आफैने नेतृत्वको सरकारले सम्झौतामा रहेको हुनाले एमसीसी सम्झौतालाई अनुमोदन गरे वा नगरेपनि चुनौतीपूर्ण हुने देखिएकोले गर्दा सत्ता गठबन्धनले मध्यमार्ग विकल्पको खालि गरिरहेको जस्तो देखिएको छ। उनले सत्ता गठबन्धन र विपक्षी संसदको सम्बन्धमा रहेको जस्तो देखिएको छ।

अनापचारिक छलफल, सम्बाद गरिरहेका भएपनि सहमति जुट्न सकेको छैन त्यही कारणले गर्दा पाँच दलीय गठबन्धन र देउवा सरकारलाई एमसीसी काउचो भएको छ। नखाउँ भने दिनभरीको शिकार खाउँ भने कान्छो बाबुराम अनुहार जस्तै।

एमसीसी सम्झौताकै कारण संघीय संसदको बैठक सूचना टाँस गरेर अहिलेसम्म ५ ओं पटक स्थगित गरिएको

»» बाँकी ८ पेजमा

स्थानीय निर्वाचनले संघीय संसदको भल्को दिने

काठमाडौं। नेपाल सरकारले २०७९ वैशाख ३० गते एकै चरणमा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउने घोषणा गरेपछि राजनीतिक दलहरू आ आफैनो पक्षमा नितिजा पान जोड घटाउमा लागेका छन्। निकै लामो छलफल र बहसपछि सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचनको घोषणा माघ २४ गते गरेको थियो। सत्ता गठबन्धनभित्रै केही दलहरूले निर्वाचन पछि सार्न दिएको दबावलाई वेवास्ता गर्दै प्रधानमन्त्री देउवा निर्वाचनको मिति घोषणा गर्न सफल भएका छन्।

२०७४ मा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा नेपाली एमालेले ७५३ तहमध्येमा २१७ स्थानमा जित दाँसिल गरेको थियो। त्यसैपरी नेपाली कांग्रेसले २७४ माओवादी केन्द्रले १०६ र अन्यले ७६ स्थानमा जित हाँसिल गरेका थिए। ७५३

पालिका मध्ये गाउँपालिका ४६० र २९३ वटा नगरपालिका रहेका छन्। मुलुकभरमा ६७४३ वटा वडा रहेका छन्। २०७४ को स्थानीय तहको निर्वाचनमा देशभरी गरेर जम्मा ३५०४९

पदाधिकारी मध्ये नेपाली एमालेले १४०९ अर्थात ४०२४ प्रतिशत, नेपाली कांग्रेसले ११४५६ अर्थात ३२९६ र नेपाली माओवादीले ५४४१ अर्थात

»» बाँकी ८ पेजमा

**मेरो आर्जन नै
मेरो आत्मसम्मान
आर्जनको सुरक्षण
प्रभु Salary Saving**

prabhu Bank

कश्मीरः आधातको सागर

श्री पाण्डी

पर्यटको नजरमा, कश्मीरमा जन्मनु भनेको कदर गर्नको लागि वरदान हो। तथापि, कश्मीरीका लागि यो आजीवन कारावास बाबर हो। कश्मीरी जन्मेको क्षणदेखि, परीक्षा र कष्टले भरिएको जीवन उसलाई परिवर्हणको छ। नियमित सैन्य अपरेशनहरू, सञ्चार अवरोधहरू, छापाहरू र कर्फ्युहरू दिनहुँ दुने घटना हुन्। शारीरिक यातनाको सिकार हुनुका साथै कश्मीरीहरूले निरन्तर मानसिक यातना सहनुपरेको छ।

लामो राजनीतिक द्वन्द्व, जसले मन्त्रमुख कश्मीर उपत्यकालाई ढाकेको छ, स्थानीय जनताको मानसिक स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पारेको छ। IIIOJK ले गत तीन दशकहरूमा 100,000 भन्दा बढी मृत्युहरू देखेको छ, अनगिन्ती जबरजस्ती बेपत्ताहरू बाहेक। यसले कश्मीरका बासिन्दाहरूको दिमागमा अमिट छाप छोडेको छ जो आफ्नो जीवन र आफ्ना प्रियजनहरूको लागि निरन्तर डरमा

बाँचिरहेका छन्।

सन् २०१९ मा भारतले धारा ३७० खारेज गरेपछि भारतीय सेनाको दमन सुरु भयो। कर्फ्यु र तालाबन्दीमा भएको वृद्धिले यस क्षेत्रमा मानसिक स्वास्थ्य समस्याहरू थप बढाएको छ। कश्मीरी प्रतिशोधलाई नियन्त्रण गर्न यस क्षेत्रमा हजारौ अतिरिक्त सेना तैनाथ गरिएको थियो। कोभिड-१९ ले भारतलाई आफ्नो नापाक योजनालाई तिब्रता दिने उद्देश्य प्रदान गरेर विस्थितिलाई थप विश्रियो।

अति दक्षिणपन्थी हिन्दू राष्ट्रवादी पार्टी बीजेपीले कश्मीरलाई बलिदानको जनावरको रूपमा प्रयोग गरेर सान्दर्भिक रहन हिन्दू चरमपन्थीलाई क्यास गरिरहेको छ। शारीरिक यातना, थुनामा राख्ने, यौन हिसा, न्यायबाह्य हत्या मानसिक स्वास्थ्य समस्याका कहीं प्रमुख कारण हुन्। सूची जारी छ।

यसले सिजोफ्रेनिया, द्विधुर्वी विकार र फोबियास र सामान्यीकृत चिन्ता विकार भएका बिरामीहरूको संख्यामा वृद्धि भएको छ। कश्मीरीहरू लगातार बम विष्फोट, गोलीको आवाज, साथी र परिवारको मृत्यु

वा बेपत्ताको समाचारको शिकार हुन्छन्। यसले उनीहरूको मानसिक स्वास्थ्यलाई अपाग बनाएको छ र उनीहरूलाई पोस्ट ट्राइमेटिक स्ट्रेस डिसऑर्डर (PTSD) को खाडलमा धकेलिएको छ, विगत तीन दशकहरूमा ८०००० बिरामीहरूको डरलाग्नो संख्यामा पुगेको छ।

व्यक्तिको मानसिक स्वास्थ्यले उसको शारीरिक स्वास्थ्यको ख्यारेन्टी गर्छ। मानसिक आधातबाट मातृ स्वास्थ्य नराप्री प्रभावित भएको छ, फलस्वरूप महिलाहरूमा बाँझोपनको उच्च दर छ। शेर-ए-कश्मीर इन्स्टिच्युट अफ मेडिकल साइन्सेज (SKIMS) द्वारा गरिएको हालैको अध्ययनले पता लगायो कि एक्राइव बाट पीडित ६५/७० प्रतिशत काश्मीरी महिलाहरूलाई अब्सेसिम कम्पलिम डिसऑर्डर (ओमिडी), डिप्रेसन र पोस्ट-ट्राइमेटिक स्ट्रेस डिसऑर्डर (PTSD) जस्ता दीर्घकालीन मनोवैज्ञानिक रोगहरू थिए।

धेरै अध्ययनहरूले पता लगाएका छन् कि यस क्षेत्रको मानसिक स्वास्थ्य हालसालै युवा र वृद्धहरूमा डिप्रेसन (३१

प्रतिशत) र चिन्ता (२६प्रतिशत) बढेको छ। यी डरलाग्नो तथ्याङ्कहरूले घटदो मानसिक स्वास्थ्य अवस्थालाई औल्याएको छ जुन शारीरिक आधात कश्मीरीहरू दैनिक आधारमा भोगिरहेका छन्।

तर खेदजनक अवस्था यहाँ दुगिदैन। यस संकटको सामना गर्न, केवल एक मानसिक स्वास्थ्य हेरचाह अस्पताल, मानसिक स्वास्थ्य र न्यूरोसाइन्स संस्थान (IMHANS), सम्पूर्ण शोकित जनसंख्याको लागि अवरित्त छ। डिप्रेसन र चिन्ताबाट पीडित व्यक्तिहरूमा प्रायः अस्तित्वको संकट हुन्छ जसले उनीहरूलाई आत्महत्याको सहारा लिन्छ।

भर्खरै, कश्मीरमा आत्महत्याको संख्यामा वृद्धि देखिएको छ, मार्च २०२१ मा मात्र कम्तिमा २९ आत्महत्या प्रयासहरू सहित। राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको प्रतिवेदनले विगत १४ वर्षमा २० हजारले आत्महत्याको प्रयास गरेको र तीमध्ये ३ हजार ९६ देखि २५ वर्ष उमेर समूहका रहेको खुलासा गरेको छ। द्वन्द्वग्रस्त देशसँग लड्नबाट बचन, युवाहरू प्रायः द्रान्समा जीवन बिताउन कोकिन र

लागूपदार्थको सेवनमा संलग्न देखिन्छन्।

दूलो कुरा भए पनि, मानसिक स्वास्थ्य हेरचाहमा छलफललाई निरेपित मानिन्छ र त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई प्रायः सामाजिक अपमानको रूपमा लेबल गरिन्छ। यस विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय समर्थन जुटाउनको लागि कश्मीरको आसन्न मानसिक स्वास्थ्य विपत्तिलाई अन्तर्राष्ट्रिय फोरमहरूमा हाइलाइट गर्न समयको आवश्यकता हो।

उपत्यकामा स्वास्थ्य पेशेवरहरूको बढ्दो पहुँच पनि सुनिश्चित गरिनुपर्छ, नत्र कश्मीर दर्दनाक सागर बन्न सक्छ। भारतीय सञ्चारमाध्यमले यस विषयमा भारतीय जनताको संवेदनशिलताले कश्मीरीहरूको परीक्षा र पीडालाई सामान्य बनाएको छ। भारतीय मिडियाको काउन्टर गरेर र कश्मीर मुद्दालाई राजनीतिक नमई मानवअधिकारको मुद्दाको रूपमा हाइलाइट गरेर यसलाई कम गर्न आवश्यक छ। यी उपायहरू अपनाइएन भने, कश्मीर काहिल्यै अन्त्य नहुने मनोवैज्ञानिक र मानसिक स्वास्थ्य प्रकोपमा डुबेछ।

CPEC & CHESSBOARD OF REGIONAL POWER POLITICS

Mr Kumar

CHINA-Pakistan Economic Corridor (CPEC) is the flagship project of One Belt One Road Initiative (BRI). It is meant to “accelerate” socio-economic prosperity, massive industrialization, vast network of Special Economic Zones (SEZs), infrastructural development and last but not the least, digitalization.

Moreover, it is meant to “eradicate” poverty, unemployment, shortage of skilled labour and, of course, attract more and more Foreign Direct Investment (FDI) through the ideal combination of “public-private” partnership.

But unfortunately, the chessboard of regional power politics has made an alliance of “obstruction”, “destruction” and “devastation” against Pak-Sino friendship and, of course, CPEC. On its part, right from the beginning, China strongly “refuted” suggestions and allegations to have hidden military designs of CPEC. Beijing pledged to invest about \$62 billion in Pakistan by 2030 to develop ports, highways, motorways, railways, airports, power plants and other infrastructure in the neighbouring country, traditionally a strong ally. In this connection, most of the mega projects of energy and infrastructural development have been completed. Some hydropower projects are being carried out which would produce “cheap” and “pollution” free energy enabling Pakistan to achieve the optimal goal of carbon “neutral” position in the country. The Chinese also expanded and operationalized the Pakistani deep water port of Gwadar on the Arabian Sea, which is at the heart of massive bilateral cooperation.

According to the latest

news, the government has now decided to fully “operationalize” the Gwadar Seaport which would be a “value-addition” in the macro-economy of Pakistan. Western media has been propagating that Gwadar Seaport is not rooted in trade, giving China a quicker route to get goods to the Arabian Sea, but it also gives Beijing a strategic “wild-card” to play against India and the USA if tension worse to the point of naval blockades as the two powers increasingly confront each other at sea.

Moreover, formation of “Asian Quad” is another “strategic move” of the US and its strategic allies in the region, especially India to encircle China. Nevertheless, foreign office of China repeatedly clarified about BRI and CPEC true aims and objectives which do not have any kind of “military” or “ill strategic design” against any country in the region and beyond.

Even Chinese Foreign Office welcomed the United States and India to “come to the CPEC project” and “witness the progress on the ground” for themselves, saying it will enable them to overcome misunderstanding. But still both countries are in a state of “denial”, “disbelief” and “disorientation” and have been twisting the facts just to “malign” Pakistan and China in the larger context of the chessboard of regional power politics. Time and again Chinese officials showcased CPEC total transparency and accountability. They have been upholding that it does not have any hidden agenda.

The Chinese side responded to concerns expressed in Washington and New Delhi that Beijing could try to turn Gwadar into a military port in the future to try to dominate the Indian Ocean. China strongly

rejected all these “baseless” accusations of the Western media “perpetuated” by the US, EU and India.

On its part, most recently, Defence Minister Pervez Khattak again clarified that CPEC did not have any military designs, rather the mega project of China’s Belt and Road Initiative (BRI) aimed at economic development of the region.

Talking to his Belarusian counterpart, Lt-Gen Viktor Khrenin on the sidelines of the Shanghai Cooperation Organization (SCO) Defence Ministers conference in Dushanbe, Tajikistan Khattak reiterated Pakistan’s commitment to facilitating peace efforts in Afghanistan.

The Defence Minister assured that CPEC would contribute towards “peace”, “stability” and “economic” development in the region. Even Foreign Office of Pakistan has been showcasing the economic orientation of CPEC. The CPEC helped Pakistan improve its economy, particularly energy and infrastructure sectors. It termed the CPEC a bilateral economic project which is not against any country.

Due to rapidly changing geopolitical and geostrategic compulsions of power politics the government has deployed 15,000 military personnel, as part of the Special Security Division (SSD) and Maritime Security Force (MSF), to protect projects under the umbrella of the CPEC.

It seems that both forces will work under the Interior Ministry in coordination with the provinces to ensure the safety of locals and foreigners working on CPEC projects. On its part, the SSD will provide security to 34 CPEC-related projects, while the MSF will safeguard the Gwadar port

and other coastal areas of the country.

The SSD had been deployed in six zones from Gwadar to Gilgit-Baltistan, including all four provinces and Azad Jammu & Kashmir (AJK). Being a prominent regional expert of China, CPEC & BRI, I endorse that the Belt and Road Project and its flagship project CPEC are “purely” economic projects with peaceful intent. It does not have any military ambitions.

Emerging military alliances have been formed to topple the imminent spill-over repercussions of Afghanistan and gain lion’s share in the new regional alignment. Even the US and India have signed strategic partnership to counter Chinese economic and geopolitical domination.

US-Japan signed a military accord to protect its vested interests. Furthermore, Australia has been playing the role of “middle power” in the Pacific region to “supplement” socio-economic, geopolitical and geostrategic interests of the US against China. The chessboard of regional power politics has been trying to harm the regional aspirations and global interests of China through imposition of trade restrictions, embargos and socio-economic sanctions on China and its allies.

Incompletion of the long awaited Iran-Pakistan Gas Pipeline is the prime example of US untamed look/attitude towards Chinese allies. Even some IT companies have also been sanctioned having commercial ties and propositions with China and Iran.

Withdrawal of the US from Afghanistan has also increased incidents of targeting terror against Chinese personnel attached to CPEC projects in Pakistan. Regional spoilers

India and USA have already waged full-fledged hybrid war against Pak-China friendship and CPEC due to which some pseudo intellectuals and fragmented and fugitive elements of TTP and Baloch insurgents are scheming ill designs in the country.

Last week China made a historic strategic move and hosted Taliban delegates in the country. China, being a regional strategic balancer and global bearer of unilateralism and equitable world has certain economic and security concerns due to increasing ungoverned spaces in Afghanistan.

Moreover, Afghanistan, being a member of BRI having bright prospects of being connected or extended transit trade with Pakistan/Gwadar Seaport and greater regional connectivity with Central Asian Countries through CPEC has special consideration and place in the modern foreign policy of China.

Pakistan’s transition from geopolitics to geo-economy is the resultant of the grand success of BRI, CPEC in which Chinese philosophy of shared prosperity has played a vital role. CPEC stands for rigorous socio-economic prosperity which is the real defender of a nation’s present and custodian of future.

Economic reliance disseminates disintegration and the (former) Soviet Union is the prime example of it. Economic meltdown and useless martial campaigns of the ancient times resultant out-rooted and doomed of many splendid empires. Thus USA, India and all enemies of development should not forget the lessons of history that military misadventures achieve nothing but strains on budgetary allocations, burdens on monetary policies and fatal propositions on fiscal policies.

हामी अरौटे, भरौटे स्वतंत्र राष्ट्र हाँ त ?

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

राजनीति त्यो विज्ञान हो, जसको उपयोग लोकको कल्याणका लागि गरिन्छ। विद्वानहरू यसो भए, हाम्रो नेतृत्व राजनीति लोककल्याण कुन्वर स्वार्थसिद्धी र विदेशकल्याणका लागि गरिरहेका छन्।

पुर्खाले ठूलो मेहनतले नेपाल निर्माण गरे, हामी विधवड्स गरिरहेका छौं।

नेपाल अधिराज्यको गठन सन् १९६८ मा भएको मानिन्छ। त्यतिबेला भारत भन्ने देश नै थिएन। भारत त सन् १९४७ मा स्वतन्त्र भएको हो। हो, नेपाल मण्डलमा अनेक साना ढूला राज्यहरू थिए। अनेक जातजातिहरू थिए। अचम्म, त्यतिबेला पनि जातीय सद्भाव र सम्पर्क सूत्रमा बाँधिएकै थिए। गोरखामा सन् १९२३, जनवरी ११ मा जन्मिएका पृथ्वीनारायण शाह सन् १९४३, अप्रिल ३ मा २० वर्षकै उमेरमा राजा बने। एकीकरणका यी महामानाको सन् १९७५, जनवरी १५ मा देवीघाटमा अन्त नभएसम्मको अवधिमा नेपाल अधिराज्य बन्ने। यो एकीकरण अभियान वास्तवमा जातजाति, भाषाभाषी, सांस्कृतिक स्वरूपको पनि एकीकरण थियो। यही अजेय र अद्वितीय एकीकरणको उज्यालोमा गोर्खाको वीरता पनि विश्वव्यापी हुँदै गएको हो।

एकीकरण थियो। यही अजेय र अद्वितीय एकीकरणको उज्यालोमा गोर्खाको वीरता पनि विश्वव्यापी हुँदै गएको हो।

नियतिले वर्तमान नेपालको अवस्था घाट पुऱ्याएको अथवा ब्रह्मनालमा सुताएको बिरामीको जस्तो छ। तथापि पृथ्वीनारायण शाहले रोपेको इमानको जरा उखेलिएको छैन। ढूटो भए बुटो पलाउँछ, जरा भए बिरुवा उम्रन्छ। हामी चारखुँदै बाँदरबाट दुई खुद्दा टेक्ने मान्छे त बन्नौ, विवेकशील किन बन्न सकेनौ। हामीमा नेपालीत्वप्रतिको इमान र ऐतिक मूल्य किन ढाँचै गएको हो? समयले खडा गरेको यो यक्ष प्रश्न हो।

एउटा घटना छ विश्वप्रसिद्ध धनाध्य रकफेलर र मगन्तेको। रकफेलर धूम्दै आउँदा बाटोमा आँखा चिन्नेर धाम तापिरहेको एउटा व्यक्ति देखेर जडिगाए-काम नपाएको मान्छे। मगन्तेले आँखा खोलेर हेयो र फेरि आँखा चिम्लियो। रकफेलर फेरि जडिगाए- चिनिनस, म रकफेलर। उसले आँखा नउधारिकै भन्न्यो- चिने, तिमी धनाए रकफेलर भएर के भयो त? मेरा लागि त तिमी गरीव हो।

रकफेलरले जिल्ल पर्दै भन्न्यो- कसरी गरीव? मगन्तेले भन्न्यो- रकफेलर, तिमी संसारको सबैभन्दा गरीव हो। दरिद्र सोच छ तिग्रो। तिमी आधा छो, तिमीलाई तिग्रो आत्माले छोडेको दिन तिमीलाई धनले जोगाउँदैन। माटो बन्नौ। अहंकार नगर। धनी त म हुँ। मलाई सन्तोष छ। म विहानी सूर्यको ताप लिइहेछु। म र प्रकृतिवीचको मीठो सम्बन्ध छ, बाधा नहाल। यस्तो कुरा सुनेर रकफेलर ठोलाउँदै घरतिर लाग्यो।

अर्थात्, मान्छे केको लागि दगुर्छ? आत्मसुख, आत्मसुष्टि र आत्मशान्तिको लागि? कि व्यापक पैसा र अपार शक्तिका लागि? के हाम्रा नेताहरू अति स्वार्थी महत्वकाङ्क्षाका लागि दगुरिहेका छैनन्? के यिनले बाइसे र चौबिसे राज्यको कान्छो राज्य गोर्खा थियो र यो १६१६ मा द्रव्य शाहबाट सुरु भएर नेपाल

राज्यमा कुन दुँखले आर्जित भयो भन्ने इतिहास पढेका छन्?

स्वामी विवेकानन्दले भनेका थिए- जनता नभएको देश हुन, जनताको डर जहिले पनि नेतृत्वमा हुनुपर्छ। जनताको भयले नेतालाई सत्त्वार्थमा लगाउने गर्छ। कौटिल्यले सामाजिक संस्थाहरू जहिले पनि जनताको भयबाट त्रसित हुनुपर्छ भने। डार्भिनको सिद्धान्तले पनि एकतामा शक्ति र अनेकतामा समाप्ति हुनुपर्छ भनेको छ। तेसो शताव्दि बीसीमा चीनका प्रशासक र पछिं गुरु बनेका

पृथ्वीनारायण शाहपछि र खासगरी आधुनिक नेपालमा उत्तरदायी र आन्तरिकश्वासी पृथ्वीराज चौहानजस्तो नेताको किन जन्मेनन्? भेद समाप्त पार्न नेल्सन मण्डेला दक्षिण अफ्रिकामा जन्मिए। ३० वर्षको काराबासपछि निर्सकेका काला मण्डेलासँग गोराहरूले गर्ब गर्दै हात मिलाए। गजबको मानसिक परिवर्तन थियो त्यो। राजा महेन्द्रले २०१७ सालदेखि २०२८ सालको अवधिमा देशमा विकास र विश्वमा इज्जत स्थापित गरे। त्यो विकास र इज्जत च्याल्ते

एकीकरणका यी महामानाको सन् १७७५, जनवरी १५ मा देवीघाटमा अन्त नभएसम्मको अवधिमा नेपाल अधिराज्य बन्यो। यो एकीकरण अभियान वास्तवमा जातजाति, भाषाभाषी, सांस्कृतिक स्वरूपको पनि एकीकरण थियो। यही अजेय र अद्वितीय एकीकरणको उज्यालोमा गोर्खाको वीरता पनि विश्वव्यापी हुँदै गएको हो।

● ● ●

कम्फुसियसलाई चैला राजकुमारले सोधे-राजकाजका अपरिहार्य तीन तत्व के हुन? युरुले भने- सेना, जनतालाई राहत र सरकारप्रति जनविश्वास। यी तीन मध्ये एउटा हटाउनु परे कुन हटाउने?

राजकुमारको प्रश्नमा कन्फुसियसले भने- आधा पेट खाए पनि राज्यप्रति जनविश्वास छ भने राज्य चल्छ। बाह्य खतरासँग जनता आफै लड्छ। बाँकी दुई तत्वमा एक तत्व छाइनु पर्ने अवस्थामा कुन तत्व त्याग गर्ने? युरुले जवाफ दिए- खाने कुरा चाहिँदैन। मान्छे खाए पनि मर्छ, नखाए पनि मर्छ।

अर्थात् राज्यप्रति जनविश्वास भएन भने राज्य नै ढल्छ। यतिबेला हामी यही खतरामा छौं।

प्रतिस्पर्धा जोडोडले चलिहेको छ। चमत्कार हुनु भन्नेहरूको गजबको बाँदर चत्रिर हो यो।

महाभारतको कथामा श्रीकृष्ण भगवानको छातीमा व्याधाको तीर लागेर लडनासाथ महारथी अर्जुनको काँधबाट गापिडव फुवुक्कै खसेको प्रसङ्ग छ। त्यो देखेर श्रीकृष्णले अर्जुनलाई भने- पार्थ आफै शक्तिशाली बन्ने साहस गर। सत्य यही थियो र यही हो।

हाम्रा नेताहरू व्याधाको तीर लाग्नु अधिको अर्जुनजरै महारथी हुन। अर्जुनलाई श्रीकृष्णको बरदान थियो, हाम्रा नेताहरूलाई विदेशीको धाप र आशीर्वाद छ। यसकारण नेपाल शक्तिराष्ट्रहरूको धरापमा पर्दै गएको हो।

१८६० मा प्रजातन्त्रका व्याख्याता अब्राहम लिंकनले दासता अमलेख गरिदिए। नेपालमा दासप्रथा राणाले अमलेख गरे। रणाले सतीप्रथा अन्त गरे। राणा शासन ढलेको पचास वर्षपछि २०५७ साल साउन २ गते कमैया प्रथा अमलेख गरियो। कमलीप्रथा अभै समाप्त हुनसकेको छैन। राउटे, बादी लगायतका सिमान्तकृत जातिका अधिकार व्यवहारमा त्याउन सकिएको छैन। नेपालमा १२९ जाति भए पनि केही जातिको षड्यन्त्रले देशलाई खाइरहेको छ।

नेपाली एकीकृत राष्ट्रवादका अगुवा श्री ५ पृथ्वीनारायण शाहलाई राज्यले चिन्नै सकेको छैन।

इतिहास साक्षी ४- भारतद्वारा उचालिएका भद्रकाली मिश्रकै बिद्रोहका कारण गण्डक र कोशी भारतलाई बेच्न नेपाल बाध्य भएको थियो। त्यही बहकाउमा लागेकाले यसको कलडक कांग्रेसको निधारमा टॉर्सिसएको हो। उत्तरी सीमामा १८ चौकी स्थापना गरिनु, मन्त्रिपरिषद्को वैठकमा भारतीय सचिव राख्ने बाध्यता भोगनुमा पनि भद्रकाली मिश्रको ठूलो हात रहेको थियो।

त्यतिबेला मिश्रहरू नेपालका लागि भारतका 'पाल्ने-पहरेदार' बनाइएका थिए। राजा महेन्द्रको अमेरिका र चीनसँग घनिष्ठ सम्बन्ध र चड्ख कूटनीतिका कारण भारतीय प्रतिनिधि हटाउने काममा नेपाललाई बल्ल-बल्ल सफलता मिल्यो। तर २०५२ मा महाकाली सधि गरेर भारतवाद नै दोहोरियो। अहिले नेपाललाई अवसरावादीहरूले शक्तिराष्ट्रको अखडा बनाइदिएका छन्। नयाँ नेपाल विस्तारै गया नेपाल हुँदैछ। स्वार्वभौमिकता नेताको खेलोना बन्न्यो।

२०१६ सालमा भद्रकाली मिश्र र बेदानन्द भाले मधेसको समस्या उठाएर मधेसलाई अलगै राज्य बनाउनु पर्छ भनेका थिए। उनीहरूलाई चड्ख राजा महेन्द्रले राष्ट्रिय मूलधारमा समाहित

»» बाँकी ६ पेजमा

साल्ट ट्रेडिङ कंपनीशन लिमिटेड
द्वारा प्रवर्द्धित
ग्राहक

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टार्टरको भिज्र बाहिर रवर कोट मै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुक्क हुनुहोस्

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्ध्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सिर्कियो देशको माटो ।

कायर भर पटक पटक मर्नुमन्दा
बहादुर भर एकै पटक मर्न सकौ।

अभियान

सम्पादकीय

एमसीसी सम्भौता इन्डो प्यासिफिक अर्न्तर्गत नै हो

स्थानीय तहको निवाचनको मुख्यमा आएर अमेरिकी सहयोग मिलेनियन च्यालेन्ज कर्पोरेशनसँग भएको सम्झौतालाई संसदबाट पारित गराउने कि नगराउने भन्ने विषयमा राजनीतिक दलहरू विभाजित भएका छन्। पाँच दलीय सत्ता गठबन्धन भित्र त्यस विषयमा सहमति बन्न सकिरहेको छैन। सत्तामा रहेका दलहरू माओवादी केन्द्र र तेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीले यथास्थितिमा एमसीसी सम्झौता पारित गर्न नसकिने बताउँदै आएका छन्। सत्ताको तेत्रित्वकर्ता दल नेपाली कांग्रेसले भने अहिलेकै अवस्थामा एमसीसी सम्झौतालाई पारित गराउनुपर्न बताइरहेको छ। माओवादी केन्द्र र तेकपा एकीकृत समाजवादीले उठाएका केही बुँदूहरूमा प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवाले अमेरिकी सरकारसँग कुरा गर्ने भन्नै विवादित बुँदूहरू के को हनू भनेर माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल र एकीकृत समाजवादी अध्यक्ष माधव नेपालसँग माग गरेका थिए।

तर अमेरिकी सहयोग नियोग एमसीसीले नेपालसँग सम्झौतामा भएका कुनै पनि प्रावधानहरूमा संशोधन सम्भव नभएको प्रष्ट पारेको छ । सम्झौतालाई पारित गर्न अघि सत्ता गठबन्धनले संशोधन गर्न विकल्प खोजी रहेको बेला एमसीसी हेडकावारटले संशोधन हुन नसक्ने त्यस संस्थाकी उपाध्यक्ष फातिमा सुमारले भने सम्झौता संशोधन गर्न नसकिने बताउदै संसदबाट अनुमोदन र कार्यान्वयनमा जान आग्रह गरेपछि सत्ता गठबन्धन संकटमा परेको छ । उपाध्यक्ष सुमारले गत भाद्र २४ गतेदेखि २७ गतेसम्म नेपालको भ्रमण गरेकी र त्यसै बेला प्रधानमन्त्री देउवा र माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले यही फेब्रुअरी २८ भित्र सम्झौता अनुमोदन गराई सक्ने बाचा गरेको रहस्य खोलिदिएकी छन् । प्रधानमन्त्री देउवा र अध्यक्ष दाहालले गत असोज १३ गते सेटेम्बर १९ मा पठाएको पत्रमा ५ महिना भित्रमा सम्झौता अनुमोदन गर्ने प्रतिवद्धता जनाएको उपाध्यक्ष सुमारको भान्नाई रहेको छ । त्यो ५ महिनाको समय सीमा यहि फेब्रुअरी २८ अर्थात फागुन १६ मा समाप्त हुने भएकाले प्रधानमन्त्री देउवा एमसीसी सम्झौतालाई जसरी भएपनि पारित गराउने पक्षमा रहेका छन् । माओवादी केन्द्रका अध्यक्षले पहिला प्रतिवद्धता जनाएका भएपनि अहिले उनी फेरी जनताको नजरमा साखिलो हुनको लागि सम्झौता संशोधन हुनु पर्ने भन्दै जनतालाई ढाँटिरहेका छन् ।

एमसीसी सम्भौता विशुद्ध अनुदान सहयोग हो भनेर पत्याउन सकिने आधारहरू देखिएका छैनन् । तेपाल सरकारको माताहतमा रहने भनिएको एमसीसीए नेपालको अध्यक्षमा अर्थ सचिव रहने व्यवस्था भएको छ तर एमसीए नेपालले नेपालका विभिन्न मन्त्रालयहरूसँग दुई देशबीचमा हुने सम्भौता जस्तो सम्भौता गरेको रहस्य बाहिर आएको छ । एमसीए नेपालले भौतिक मन्त्रालय, वन तथा वातावरण मन्त्रालय लगायतका अन्य केही मन्त्रालयहरूसँग सम्भौता गरेको छ । उक्त सम्भौताको म्याद पाँच वर्षसम्म रहने र त्यस बेलासम्म ती मन्त्रालयहरूले समेत अमेरिकी सरकारका काम कारबाहीहरूको विरुद्धमा कूनै निणाय लिन तपाउने भन्ने प्रावधानराखिएको हुनाले र म्याद सकिएपछि फेरी म्याद थप गर्न सकिने उल्लेख गरिएको छ तर कति वर्ष भन्ने उल्लेख नगरिएको हुनाले एमसीसी सम्भौतालाई विशुद्ध अनुदान सहयोग सम्भौता हो भनेर स्वीकार गर्न सकिने अवस्था छैन । यदि विशुद्ध अनुदान सम्भौताचा हो भने किन एमसीए नेपालले मन्त्रालयहरूसँग छुट्टै सम्भौता गर्नुपर्यायो त ? यस कारणले शर्त सम्भित हो साझैतै दर्तो प्राप्तिहित अर्थात्तर्त्त्वहै दो शेरेप ।

भन्न साकन्ध या सम्भाता इन्डा प्यासाफक अन्तर्गत हा भनर।
 प्रधानमन्त्री देउवा र माझोवाढीका अध्यक्ष दाहालले आफैले मागेको समयसीमा भिन्न उक्त सम्भौता पारित गराउन नसक्ने भएपछि अहिले आएर फेरी जनतालाई भुक्त्याउनैको लागि संशोधनको नाटक गरेको पुष्टि हुँदै गएको छ। ठीक यहि बेला एमसीसी सम्भौताका बारेमा एमसीए नेपालले नेपालका विभिन्न मन्त्रालयहरूसँग सम्भौता गरेको अको रहस्यको विषय बनेको छ। एमसीसीले प्रधानमन्त्री र अध्यक्ष दाहाललाई माधव २१ गते पत्र पठाउदै आफ्ना प्रतिवद्धताको सम्मान गर्न पत्र पठाएको छ। उक्त सम्भौता अनुमोदन नभएको खण्डमा खारेज गर्ने अधिकार एमसीसी बोर्डलाई रहेको छ। उक्त बोर्डको अध्यक्षमा अमेरिकी रक्षा मन्त्री रहेका छन्। एमसीसी सम्भौतालाई पारित गराउनुपर्ण निर्णय नेपालको कानून मन्त्रालयले तै भनेको र सबै प्रावधानहरूमा सहमत भएरै हस्ताक्षर भएको हुनाले संशोधन गर्न सम्भव नभएको एमसीसीको शर्मार्थ त्वेत्तै छ।

भनाइ रहको छ ।
निर्वाचनको मुखमा आएर एमसीसी समझौता पारित गराए जनताबाट चर्को विरोध हुने र त्यस भन्दा पहिला पनि जनता सडकमा आएका हुनाले पार्टीगत स्वार्थका लागि मात्र कांग्रेस र माओवादीले संशोधनको नौटंकी गरि रहेको हुनाले पनि प्रष्ट हुन्छ उनीहरू जसरी भाएपनि यो समझौता पारित गराउने पक्षमा थिए र छन् पनि । यी सबै कारणहरूले गर्दा एमसीसी समझौता इन्डो प्यासिफिक अर्नापातको टो अन्तेसामीने समेका दिँ ।

संवैधानिक प्रक्रियाबाट बाहर गएर एमसीसी स्वीकार नगरौं

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

देखि आम जनता र सञ्चारमाध्यममा समेत बहसको विषय बनेको छ । यसको सुक्ष्म अध्ययन गर्दा एमसीसी सँग भएको सम्झौता पछि बनेका सबै प्रधानमन्त्री, अर्थमन्त्री र परराष्ट्रमन्त्रीहरू यसको पक्षमा रहेको प्रष्ठा देखिन्छ भीम रावल बाहेक । भीम रावलले खनाल कार्यदलको सदस्य रहेकै बेला फरवर मत राखेका थिए । कतिपय दलहरूले सत्तामान रहँदा यसको समर्थन गर्ने र सत्ता बाहिर रहँदा विरोध गर्ने गरेको देखिन्छ । एमसीसी सम्झौता हेर्दा यो विशुद्ध सहयोग परियोजना हो अमेरिकी सरकारले कम्पनीका रूपमा खडा

गरेका यो परियोजना गम्भीर नुँदि कानुन एमसीसी एकट (एन) २००३ हो । नेपाल र अमेरिका सरकार बीचमा सम्पन्न सम्झौताको धारा २३ ले यो सहायता कोष एमसीसी एकटको दफ्तर ६१ बमोजिम स्थापित भएको उल्लेख गरिएको छ । गरिबी निवारणको मुख्य उद्देश्य लिएर स्थापित यो अमेरिकी परियोजनाले नेपालमा विद्युतीकरण लागि सहयोग गर्न उद्देश्य राखेको भनि सम्झौतामा लेखिएको छ । अगावै रह व स्थगन भएपा बाहेक यो लागु भएको मितिदेखि पाँच वर्षसम्म करार अवधि रहने यो सम्झौता दुर्घट पक्षले ३० दिनको अग्रिम सूचना दिएर एकतर्फ रूपमा रद्द गर्न सकिने व्यवस्था धारा ५ र ८ मा राखिएको छ । सम्झौतानुसार अमेरिकाले करिब ५० अर्ब र नेपालले १ अर्ब तीस करोड रुपैया उपलब्ध गराउनुपर्दछ । बुटवलबाट भारतको गोरखपुरसम्मको विद्युत लाइनको निर्माण र बुटवलसम्म जाने नेपालतर्फको विद्युत प्रसारण लाइनको निर्माणमा उत्तरकम खर्च गरिने भनिएको छ । सम्झौता

गर्दा संसदबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था
नभएकोमा पछि दुवै पक्षबाट पत्राचार गर्न
संसदीय अनुमोदलाई थपिएको छ ।

यो सम्झौतामा मात्र रहेर हेर्दा पनि यसमान उल्लेख भएका केही प्रावधानहरू राष्ट्रिय हित र सार्वभौमसत्ता एवं राष्ट्रिय अखण्डता विरह रहेका छन् । जस्तै सम्झौताको अनुसूची पाँचमा नेपालले प्रस्ताव गरेको परियोजना सञ्चालन गर्न भारतको समर्थन अनिवार्य गरिएको छ । भारतसँग जोडिएको प्रसारण लाइन भएकाले यसलाई अनिवार्य मान्ने हो भने पनि दुई देश बीचको सम्झौतामा सम्झौताको पक्ष नभएको तेस्रो देशको सहमति चाहिने प्रावधान आधारभूत सिद्धान्त विपरितका कार्य हो । यो प्रावधानलाई राम्ररी अध्ययन गर्दा एमसीसी इन्डो प्यासिफिक रणनीतिवेदन एउटा अङ्ग हो भन्ने तर्कलाई सहज रूपमा इन्कार गर्न सकिँदैन । यो सम्झौतामा सर्वे

भन्दा आपत्तिजनक प्रावधान भनेको धारा ५(१) ख का उपधारा ३ र ४ हुन्। यी उपधाराम लेखिएको छ अमेरिकाकाको वर्तमान व भविष्यमा बन्ने कानुन नेपालले मान्युपन प्रावधान र अमेरिकाको राष्ट्रिय सुरक्षा हित विपरितका क्रियाकलाप गर्न नपाइन्ने व्यवस्था गरिएको छ। यस प्रावधानलाई हेद नेपाललाई अमेरिकाले आफ्नो सुरक्षा छातामित्र राख्न खोजेको प्रष्ट रूपमै देखिन्छ। भोर्ल अमेरिकाले कुनै देशमाथि आक्रमण गन्त्य त्यो देशसँग नेपालको दौत्य सम्बन्ध रहेछ भने के नेपालले बोल्न नपाउने? यो प्रावधान अमेरिकी हित र चिनियाँ हित वा भारतीय हित विरुद्ध बाहिन सक्छ। अहिले पनि

बाफिएकै अवस्था देखिन्छ । यो सम्भौता यथास्थितिमा स्वीकार गर्दा अमेरिकासँग हित बाफिएको मुलुकहरूसँगको नेपालको सम्बन्ध के हुन्छ ? यसले गर्दा नेपाल तानातानमा पर्न सक्छ यहि जोखिमलाई हेरेर ५० अर्बको लगानीको आशामा अमेरिकी सुरक्षा छाताभित्र बस्न स्वीकार गर्न भनेको हाम्रा पिता पुर्खाले सार्वभौम रूपमा हामीलाई सुम्पिएको देश नेपाललाई विदेशीहरूको क्रिडारथल बन्न सक्ने सम्भावना समेत रहेको छ ।

पाँच वर्षको लागि भएको सम्प्रैतामा किन अमेरिकाले भविष्यमा बनाउने जुनसुकै कानुन वा नीतिप्रति नेपाल प्रतिवद्ध रहने विषय किन उल्लेख गयो यो ज्यादै गम्भीर रहेको छ । एकछिन् मानाँ अमेरिका र चीनबीचमा युद्ध भयो भने के नेपालले बोल्न नपाउने ? पाँच वर्षका लागि सम्प्रैता गर्ने अनि उसले भविष्यमा बनाउने कानुन र नीतिप्रति नेपालले कहिलेसम्म प्रतिवद्धता जनाईरहनु पर्ने यो अर्को दुष्यक्र हो । विगतमा गरिएका कतिपय राष्ट्रहित विपरितका कार्य नहुन् भनेर संविधानको धारा ५ मा राष्ट्रहित विपरितका विषयहरूमा निर्धारण गरिएको छ । राष्ट्रहित विपरितका कार्यहरूलाई संघीय कानुन बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था समेत गरिएकोले गर्दा यस अवस्थामा नै एमसीसी सम्प्रैतालाई स्वीकार गर्न संसद वा नेपाल सरकारलाई सम्बैधानिक प्रक्रिया बाहिर गएर कुनै निर्णय गर्न छुट दिएको छैन । त्यसैले अहिलैकै अवस्थामा एमसीसी स्वीकार गरिनु राष्ट्रधात र संविधान विरोधी कार्य समेत हुनेछ ।

एमसीसीको पक्ष राष्ट्र भएर पनि दक्षिण एसियामा श्रीलंकाले यसलाई अस्वीकार गरिसकेको छ भने एमसीसी वा सम्बन्धित वा पक्षराष्ट्रले एकतर्फी सूचना दिएर तान्जानियाँ, मदागास्कर, माली, घाना र कासोभो लगायतका राष्ट्रहरू यो परियोजनाबाट बाहिरिएका छन्। त्यसरी बाहिरिएका मुलुकहरू शक्ति राष्ट्रहरूका बीचमा परेका अल्पविकसित राष्ट्रहरू नै हुन्। नेपाल जस्तो सानो र दुई ठुला राष्ट्रहरूको बीचमा रहेको देशका लागि छिमेकी राष्ट्रहरूको हितको सन्तुलन कायम गर्नु आफैमा चुनौती रहेको छ। त्यही कारणले गर्दा एमसीसी परियोजना यथास्थितिमा स्वीकार गर्दा भविष्यमा आइपर्ने जोखिमलाई गम्भीरतापूर्वक लिनु आवश्यक रहेको छ। यस विषयलाई लिएर भविष्यमा चीन र भारतबीचमा तनाव बढेको खण्डमा हाम्रो सार्वभौमसत्ता र भौगोलिक अखण्डतामाथि गम्भीर असर पर्न सक्छ।

एमसीसी सम्पौता गर्दा नेपालले अन्य देशबाट विद्युत आयात गर्नुपर्ने अवस्था थियो । अहिले त्यो अवस्थाको अन्य भएको र नेपालले विद्युत निर्यात गर्न सक्ने अवस्थामा पुगेको हुनाले अहिले त्यही विद्युत परियोजनाका लागि दिइने भनिएको अनुदान सहयोग अस्वीकार गर्दा नेपाल अन्धकार हुने अवस्थामा छैन/रहँदैन । यथास्थितिमा एमसीसी सम्पौता स्वीकार गरिएको खण्डमा नेपाल र नेपाली जनताको भविष्य नै अधिकारमय हुन सक्छ । एमसीसी सम्पौताको धारा ६(२) बमोजिम यसलाई राष्ट्रहित अनुकूल हुने गरी संशोधन गर्न सकिन्छ । संशोधन गर्न सकिने प्रावधान सम्पौतामा नै उल्लेख गरिएकोले त्यसलाई अस्वीकार गर्न अमेरिकाले सकैदैन । अस्वीकार गर्दा अमेरिकासँगको सम्बन्ध विग्रने र अरु सहायता रोकिने विश्लेषण यदि कर्सैले गर्दछन् भने ती राष्ट्रद्वारी हुन । संशोधन गर्न अस्वीकार गरिनु भनेको यो सम्पौता पनि इन्हो प्यासिफिक

अन्तर्गतकै हो भन्ने बुझे हुन्छ ।
अहिलेको समयावधि समाप्त हुन लागेको
संसदबाट सम्झौतालाई पारित गरिनु किमार्थ
उचित हुन सक्दैन । तिनै तहको निर्वाचनको
समय आएकोले यो एमसीसी सम्झौतालाई
जनता समक्ष लैजाँ अँ । जनताको राय सल्लाह
लिँओ, जनता नै सार्वभौमसत्ता सम्पन्न हुन्
भने जनताले दिने रायलाई स्वीकार गरेर
मात्र यसलाई जनताको मतबाटै स्वीकार वा
अस्वीकार गर्न । यदि यो मुद्दा जनताकहाँ
लिंगिदैन भने भन्नैपर्दछ नेपाली जनता अहिले
पनि सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भएका रहेन्छन्
भनेर । जनतालाई धोखा दिएर सानो संख्याले
यसलाई पारित नगर्न ।

एमसिसीको गाँठो

मिलन पाण्डे

तीन महिना लामो पट्टयारलाग्दो शारीरिक आराम्बाट मुक्त भएर कोठाबाहिरको संसाराति नियाल्दा वातावरणमा ओमिक्रोनको प्रभाव, चिसो छावा र मटमैलो बादलको तापडव र एमसिसीमाथि तातो बहसको चर्को आवाज गुन्जिरहको थियो। मानिसको मनवाट कोरेना भाइरसको भय हटेको थिएन्। तर, जनताले तुलनात्मक हिसाबले अहिले फैलिएको ओमिक्रोन पहिलोको कोरेनाको तुलनामा अलिकति हलुका छ भने बुफेका थिए। जनता स्वस्फूर्त हिसाबले घरैमा बसेका थिए ज्ञानेको भोलेले शरीर तताउँदै। सरकारले सवारी चलाउनेका लागि जोर-बिजोरको नियम बाँधेको थियो। समाजवाद-उन्मुख संविधानअन्तर्तात बनेको सरकारले निजी क्षेत्र र वस्तुको सम्मान गर्ने त कुरै थिएन्। उसले निजी नम्बरका गाडीलाई पनि जोर-बिजोरको सांगलोले बाँधिदियो। यता उन्नतेलको भाउ चर्किदै थियो, उता गाडी चलाउने तेलको भाउ हवातै बढ्यो। सरकार रिख्तप्रज्ञ रह्यो। उसलाई मूल्य बढनु र घटनुको चिन्ता पटककै थिएन्।

पाँचदारीय सरकारका आँखाअगाडि देशले व्याहोरिरहेका चर्को समस्याको थुप्रो थियो। भन्डै दुईतहाइ बहुमतसाथ गठन भएको अधिलो सरकारले आत्महत्याको शैलीमा खेलेका खेलहरूले संविधान, संसद र संसदीय प्रक्रिया कुचिच्चिएका थिए। ती कुचिच्चिएका प्रक्रियाको मर्मत-सम्भार त्यति सजिलो थिएन्। पछिलो समयको शासनले लोकतन्त्रप्रति जनताको आस्थालाई नै घाइते तुल्याएको थियो। जनताको आत्माको उपचार त्यति सहज थिएन्। लोकतन्त्रको निगरानीमा निष्पक्ष ढंगले खट्नुपर्ने न्यायपालिका सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश र समवर्ती सबै न्यायाधीश कुहिएका आलु साबित भए। बाँकी बचेको आशा र भरोसाको उत्तरै मात्र त्यान्दो संसद लाई पार्टीहरूले हलचल गर्ने दिएन्। प्रेस त प्रेस नै भयो, हाम्रो देशको जो रंगमच्चमा आन्म समस्यामाथि आँसु बहाएर साहस र निष्पक्षताको भुरु अभिनय गर्दै। देशमा सरकार र संवैधानिक प्रणालीका सबै सूत्रहरू चुन्डिसकेका छन्। काग्रेसको नेतृत्वमा गठन भएको पाँचदारीय गठबन्धन सरकार अधिलो सरकारको विकल्पमा प्रस्तुत त भयो। तर, यो कति दिन चल्ने हो ?

जनताले अनुमान नै लगाउन सकेका छैनन्। जनताको हिसाबले हेर्ने हो भने गठबन्धनका मुख्य तीन नेता कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा, माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष प्रचण्ड र एकीकृत समाजवादीका माधव नेपाल तीन समानात्मक, तर भिन्न गोरेटोमा हिंडिरहेका छन्। यी तीनमध्ये एकजना कुनै पनि नेताको पाइला चिप्लिने हो भने तीनैजना लड्नेछन्। गठबन्धन भत्किएमा प्रचण्ड र माधव खाल्डोमा पर्ने, देउवालाई एमाले अध्यक्ष खाल्डग्रासाद शर्मा ओलीले उद्धार गर्न अनुमानसहितको जुन न्यायेटिम अहिले बजारमा चलाइएको छ, त्यो सर्वथा गलत हो। प्रकटमा समाजवादी देउवा र बहुदलीय जनवादी ओलीबीच मित्राको लगनगाँठो बाँधिएको चर्चा चले पनि त्यस्तो लगनगाँठो बाँझे डोरी अहिलेसम्म बनेको छैन्। राजनीतिमा को 'दोस्त' र को दुस्मन हुँच ? आजको दिनमा ओली एमालेका अध्यक्ष भए पनि यस प्रश्नको महत्व खासै छैन्। अध्यक्ष ओलीले निर्देशन दिनेबित्तिकै सबै एमालेजन देउवालाई प्रधानमन्त्रीको माला लगाइदिन तयार नहुन सक्छन्। कतिपय एमालेजन कांग्रेसको रिसले एमाले भएका छन्। अरू कतिपय राप्रपा हुन लाज मानेर एमाले भएका छन्। अध्यक्ष ओली ब्रान्डका एमालेहरूको पृथक् खालको दरबारमुखी राजनीतिक रुचि स्पष्ट देखिन्छ।

पाँचदारीय गठबन्धनको गति र क्षमतासँग यसका नेताहरू आफौ पनि सन्तुष्ट छैनन्। प्रचण्डको पार्टीका समस्या आफौ प्रकारका छन्। समकालीन नेपालका परिवर्तनकारी नेतामध्ये प्रमुख भएकाले उनको समस्या ठूलो छ। परिवर्तनका लागि हिसात्मक बाटो रोजो नेताहरूको समस्या परिवर्तनपछि मात्र देखा पर्छ। यतिखेर प्रतिनिधिसभाका सभामुख अग्नि सापोटामाथि एमालेका सांसद र कार्यकर्ताले जुन हुलहुज्जत गरेका छन्, त्यो प्रचण्डको समेत मानहानि बनेको छ। यसप्रकारका आराजनीतिक घटनाले शासन व्यवस्थाको अवमूल्यन गरेका हुन्छन्। प्रचण्डले व्याहोरुपरेका प्रतिनिधि घटना थुप्रै छन्। आफ्ना कार्यकर्ताको व्यवस्थापन र उनीहरूलाई राजनीतिक हिसाबले ऊर्जाशील बनाउनु अहिले उनले सामना गरिरहेको मुख्य चुनौती हो। एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपालका लागि पनि सजिलो छैन यतिवेलाको राजनीति। उनले आफू र वरिष्ठ नेता भलनाथ खनालको साथ कॉधमा राखेर हिंडेका छन्। लामो

समय महासचिवका रूपमा पार्टीको नेतृत्व सम्भालेकाले कार्यकर्तामाझ उनको विश्वसनीयता रहेको छ। खनाल-नेपालको समन्वयात्मक नेतृत्वले वामपन्थी राजनीतिमा सकारात्मक पहल सुरु गर्न आशा गर्न सकिन्छ। हिजोसम्म चुनाव देशको मुख्य समस्या बनेको थियो। प्रधानमन्त्री देउवा, प्रचण्ड र माधव खाल्डोमा पर्ने, देउवालाई एमाले अध्यक्ष खाल्डग्रासाद शर्मा ओलीले उद्धार गर्न अनुमानसहितको जुन न्यायेटिम अहिले बजारमा चलाइएको छ, त्यो सर्वथा गलत हो। प्रकटमा समाजवादी देउवा र बहुदलीय जनवादी ओलीबीच मित्राको लगनगाँठो बाँधिएको चर्चा चले पनि त्यस्तो लगनगाँठो बाँझे डोरी अहिलेसम्म बनेको छैन्। राजनीतिमा को 'दोस्त' र को दुस्मन हुँच ? आजको दिनमा ओली एमालेका अध्यक्ष भए पनि यस प्रश्नको महत्व खासै छैन्। अध्यक्ष ओलीले निर्देशन दिनेबित्तिकै सबै एमालेजन देउवालाई प्रधानमन्त्रीको माला लगाइदिन तयार नहुन सक्छन्। कतिपय एमालेजन कांग्रेसको रिसले एमाले भएका छन्। अरू कतिपय राप्रपा हुन लाज मानेर एमाले भएका छन्। अध्यक्ष ओली ब्रान्डका एमालेहरूको पृथक् खालको दरबारमुखी राजनीतिक रुचि स्पष्ट देखिन्छ।

चुनावभन्दा पहिले प्रधानमन्त्री तथा कांग्रेस सभापति देउवा नेपालको संसदले अमेरिकासँग प्रस्तावित एमसिसी सम्भौता अनुमोदन गरोस्। तर, संसद्वा उपस्थित कुनै पनि दल त्यसका लागि तयार देखिन्नन्।

● ● ●

● ● ●

पनि यथावत् छन्। अहिलेको प्रसंगमा, खासगरी माओवादी र एकीकृत समाजवादी दल चुनावलाई अलिकति धुमाउन चाहथे। नधुमाईकन पनि आगामी चुनाव माओवादी र एकीकृत समाजवादी दुवैका लागि फलदायी हुने देखिन्छ। किनभने, वामपन्थी मतमाथि एमालेको एकले हैकम चल्ले कल्पना प्रचण्ड र माधवको दिमागमा छ भने उनीहरूले यो बुझुपर्छ, त्यो यथार्थ होइन्। नेपाली राजनीति अहिले जुन परिवेश र परिस्थितिमा छ, त्यसलाई नियाल्दा गणतन्त्रवादीहरू एकातिर उभानैपर्छ। एमाले अध्यक्ष ओलीले मधेसमा सिके राउत व्रुत्तिलाई प्रोत्साहित गरेर आफ्यो राजनीतिक वर्चस्व सुरक्षित बनाउने प्रयास गरेका छन्। त्यो सामान्य उदाहरण हो। यस्ता उदाहरण धेरै छन्। चुनावका हिसाबले हेर्ने हो भने जति आप्चो व्याहोरुपरेका प्रतिनिधि घटना थुप्रै छन्। आराजनीतिक हिसाबले ऊर्जाशील बनाउनु अहिले उनले सामना गरिरहेको मुख्य चुनौती हो। एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपालका लागि पनि सजिलो छैन यतिवेलाको राजनीति। उनले आफू र वरिष्ठ नेता भलनाथ खनालको साथ कॉधमा राखेर हिंडेका छन्। लामो

कांग्रेस सभापति देउवा चाहन्छन् कि नेपालको संसदले अमेरिकासँग प्रस्तावित एमसिसी सम्भौता अनुमोदन गरोस्। तर, संसद्वा उपस्थित कुनै पनि दल त्यसका लागि तयार छैनन्। एमाले अध्यक्ष केपी ओलीले आफूलाई सम्भौताका पक्षमा उभ्याए पनि एमालेका सबै सांसदले त्यसको अनुमोदन गर्नु भन्न भन्न कर्तिकैदैनेन्। एमसिसी चिनियाँ योजना बिआरआईको प्रतिद्वन्द्वका रूपमा सुरु भएको कार्यक्रम हो। यति हुँदाहुँदै पनि नेपाली संसद्वा एमसिसीरूद्ध चुनौती आउने सम्भावना भने निकै कम देखिन्छ। गठबन्धन सरकारको नेतृत्वमा आगामी चुनाव जित्ने सर्तमा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डले एमसिसीको अनुमोदन गर्न निर्णय लिए भने आश्वर्य हुनेछैन्। दुर्दुईवटा चुनावमा भएको हारले जर्जर भएको पार्टीलाई सञ्जीवनी पिलाउनु प्रचण्डको अहिलेको आबश्यकता हो। जसले ठीक ठाउँमा उभएर ठीक समयमा ठीक निर्णय गर्न सक्छ, त्यो नै नेता हुँच। राजनीतिमा हल्ला त हुँदै गर्छ। नयाँ पत्रिका

नारा दिने माओवादी पार्टी यतिखेर सबभन्दा अप्चो अवस्थामा देखिन्छ। सरकारमा मन्त्री बनेका यसका नेताहरू भन्डा बोकेर एमसिसीको विरोधी हुँडेका छन्। माओवादी पार्टीका अध्यक्ष प्रचण्ड एमसिसीका विपक्षमा देखिन्दैनन्। उनी अत्यन्त चर्को द्विविधामा छन्। पार्टीका आफ्ना वरिष्ठ मित्रहरूसँग असहमत भइहाल्ने चाहना पनि उनमा देखिन्दैनन्। उनका अगाडि अहिले समस्याका पहाड तेरिएका छन्। उनले पार्टीको सन्तुलित सञ्चालनका लागि चीन मात्र होइन, अन्य देशसँग पनि मित्रताको हात बढाउनु छ। उनी कम्युनिस्ट पार्टीका नेता मात्र नभएर विस्तारित नेपाली परिवारका अभिवादक पनि हुन्। प्रचण्डले नै सभामुखको पदमा आसीन गराएका अग्निप्रसाद सापकोटाको अवस्था पनि उत्तिकै जटिल छ। उनी अनावश्यक रूपले एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीको धुनाइमा परेका व्यक्तित्व हुन्। देशमा अहिले दुर्दशीरूपी कम्युनिस्ट छन्। एकथरी राजावादी र अर्कोथरी क्रान्तिकारी। यी दुइथरीको द्वन्द्वाट मुक्ति अहिलेको सबभन्दा अलिकतिक अप्चो हो। एमसिसीका सन्दर्भमा नेपालमा जे-जति प्रश्न उठेका छन् तिनको खासै राजनीतिक महत्व हुन्। यसको विपक्षमा चर्को बोल्ने एमाले नेता भीम रावलको यहाँनेर अध्यक्ष ओलीसँग कुरा मिल्छ।

एमसिसीबाटे दार्शनिक प्रोफेसर नोम चोम्स्कीले भनेका छन्, 'एमसिसी २००१ मा सुरु भएको अमेरिकी सरकारको स्ट्राईजिक योजना हो।' अमेरिकी सरकारले यस

● नेपाल टेलिकमको वार्षिकोत्सव अफर

नेपाल टेलिकमले स्थापनाको १८५० वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर विभिन्न सुविधा सार्वजनिक गरेको छ। कम्पनीले देशभर फोरार्जी मोबाइलमा चलाउन मिल्ने गरी विभिन्न विशेषतासहितको भोल्टी सेवा सुरु गरेको हो। वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा कम्पनीको निमित्त प्रबन्ध निर्देशक प्रतिभा वैद्याले 'एनटी एनिर्भर्सरी अफर' ल्याएको जानकारी दिइन्। अफरमा दुई सय १४ रुपैयाँमा २० जिबी डेटा १० दिनसम्म, १४ रुपैयाँमा ६ जिबी डेटा तीन दिनसम्म र ६१ रुपैयाँमा माघ १७ गते देखि फागुन ३ गते सम्म हरेक दिन एक एमविपिएस डेटा प्रयोग गर्न सकिने वैद्याले बताइन्। वार्षिकोत्सवको दिन माघ २२ गते कम्पनीले आफ्नो नेटवर्कमित्र भिओएलटिई कलनिशुल्क गरेको थिए।

वार्षिकोत्सवकै अवसर पारेर कम्पनीले विभिन्न सेवाहरू १४ वटा अनाथालय र वृद्धाश्रममा

सहयोगसरूप निःशुल्क उपलब्ध गराउने, सातौ प्रदेशका कम्तीमा एक-एकवटा सरकारी र सामुदायिक विद्यालयहरूमा खेलकुद सामग्री र निःशुल्क डेटा सेवा उपलब्ध गराउने जनाएको छ। त्यस्तै, सदर चिडियाखाना जावलाखेलमा रहेका बाधलगायतका जनावर र चराचुरुङीहरूका लागि एक वर्षसम्म आहाराको प्रयोजन गरिने वैद्याले जानकारी दिइन्।

समारोहमा कार्यक्रमका प्रमुख अंतिम सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री माननीय ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्कीले मुलुकको दूरसञ्चार क्षेत्रमा रहेको तीव्र प्रतिस्पर्धामा कम्पनीलाई अग्रणी तथा जिम्मेवार सेवाप्रदायका रूपमा निरन्तर स्थापित गर्न राष्ट्रिय गैरेको एलटिई प्रविधिको फोरजी आयोजना र मध्यपहाडी राजमार्गमा अटिकल फाइबर बिछ याई सूचना महामार्ग निर्माण गर्न राज्यले सुप्तिएको अभिभारा निर्धारित समयमा नै सम्पन्न गर्न निर्देशन दिएको थिए।

कम्पनीका सेवाहरू सुपथ र आकर्षक रहे पनि आमसेवाग्राहीबीच यिनको प्रचार नभाई उनले यसतर्फ विशेष ध्यान पुऱ्याउनुपर्न उल्लेख गरेका थिए। कोभिड-१९ को महामारी र देशभित्रका प्राकृतिक विपरिका अवस्थामा पनि सामाजिक उत्तरदायित वहन गर्दै जनवेतनामूलक सन्देश प्रवाह र सूचना सम्प्रेषणमा कम्पनीले पुऱ्याएको योगदानप्रति माननीय मन्त्रीले धन्यवाद व्यक्त गरेको थिए। कार्यक्रममा प्रमुख अंतिमाबाट भर्चुअल माध्यमबाट कम्पनीको अठारौं वार्षिकोत्सवको अवसरमा तयार पारिएको स्मारिका र भोल्टी सेवाको व्यावसायिक सुरुवात गरिएको थिए।

यसेगरी, कम्पनीका सबैभन्दा बढी रिचार्ज कार्ड बिक्री गर्ने सातौ प्रदेशका विक्रेताहरू र एमपोस विक्रेता, कम्पनीका विभिन्न सेवाको सबैभन्दा बढी राजस्व बुझाउने सेवाग्राहीहरूलाई सम्मान र पदक तथा विगतका वार्षिकोत्सव कार्यक्रमहरूमा जर्सै आजको कार्यक्रममा पनि कम्पनीमा २० वर्ष सेवा अवधि पूरा गरेका कर्मचारीहरूलाई दीर्घ सेवापदक तथा प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने घोषणा गरिएको थिए।

● खल्तीले ल्यायो आइफोन र फ्लाइट टिकट जित्ने अफर

अनलाइन भुक्तानी सेवाप्रदायक कम्पनी 'खल्ती डिजिटल' वालेटले आइफोन १३ र एक रुपैयाँमा फ्लाइट टिकट जित्न सक्ने योजना ल्याएको छ। कम्पनीले उडान अब मात्र रु. १ भन्ने नारासहित फ्लाइट टिकट खरिदमा एक भाग्यशाली विजेतालाई आइफोन १३ को बम्पर उपहार तथा हरेक दिन एकजनालाई एक रुपैयाँमा फ्लाइट टिकट र पॉचजनालाई साप्ताहिक एक लाख खल्ती पोइन्ट्स प्राप्त हुने योजना ल्याएको हो।

'खल्ती' फ्लाइट टिकट बुकिङका लागि सहज प्लेटफर्म भएको कम्पनीको भनाइ छ। यसमा एक हजार दुई सय रुपैयाँसम्मको क्यास्याका प्राप्त गर्न सकिने जनाइएको छ। यसका साथै, विभिन्न एयरलाइन्सको फ्लाइट टिकटको मूल्य तुलना गरी तत्काल टिकट बुकिङ गर्न पनि सजिलो भएको कम्पनीले उल्लेख गरेको छ।

यो अफर ३० फागुनसम्म मात्र हुने जनाइएको छ। अफरमा सहभागी हुन प्रयोगकर्ताले आफ्नो खल्ती केवाइसी भने अनिवार्य भेरिफाई गराएको हुनुपर्ने सर्त राखिएको छ। खल्ती अकाउन्ट नभएका नयाँ ग्राहकले पनि खल्ती एप डाउनलोड गरी आफ्नो खल्ती केवाइसी भेरिफाई गरिसकेन्त उक्त अफरमा सहभागी हुन सक्ने जनाइएको छ। 'खल्ती'का प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विनय खड्काले हालैको महामारीलाई ध्यानमा राख्दै डिजिटल उडान बुकिङमा थप प्रयोगकर्तालाई प्रोत्साहन गर्न यो अभियान ल्याइएको बताए।

● एनआइबिएलले ल्यायो २० वर्षमा ६ गुणा हुने मुद्दती खाता

नेपाल इभेष्टमेन्ट बैंक लिमिटेडले स्थापनाको ३६५ वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर नयाँ मुद्दती खाता सञ्चालनमा ल्याएको छ। बैंकले विभिन्न सुविधाहरू थपै 'एनआइबिएल ज्जब ६ मुद्दती खाता' सञ्चालनमा ल्याएको हो। यो खातामा रहेको निक्षेप रकम २० वर्ष ६ गुणा हुने जनाइएको छ। जुनसुकै उमेर समूहका व्यक्तिले खोल सक्ने यो खाता न्यूनतम ९० हजार रुपैयाँमा खोल सकिने बैंकले जनाएको छ। यसमा निःशुल्क क्रेडिट कार्ड प्राप्त गर्न सकिनुका साथै साँचा तथा पाकेको ब्याजको ९० प्रतिशतसम्म कर्जा प्राप्त गर्न सकिने बैंकले जनाएको छ। भविष्यमा आफ्ना ग्राहकलाई आइपर्ने अर्थिक व्यय भार, औषधोपचार, शैक्षिक खर्चका साथै अन्य सामाजिक दायित्व सहजतापूर्वक परिपूर्ति गर्नका लागि यो योजना सहयोगी सिद्ध हुने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

● एनआइसी एसियाले बचत खातामा थप सुविधा दिने

एनआइसी एसिया बैंकले सर्वश्रेष्ठ बचत खातामा बिमा अवधि तथा अन्य सुविधा थप गरेको छ। बैंकले ०७८ कातिक १ देखि ल्याएको सर्वाधिक उच्च व्याजदर, तीन विमासम्बन्धी सर्वश्रेष्ठ फाइदाहरू, १८ अन्य अतुलनीय सर्वश्रेष्ठ फाइदाहरू गरी कुल २४ सर्वश्रेष्ठ फाइदाहरू भएको सर्वश्रेष्ठ बचत खाता' योजनाहरू थप वृद्धि गर्दै एक वर्ष अवधिसम्म उपलब्ध हुँदै आएको

कपोरेट

बिमा सुविधालाई पाँच वर्ष अवधिका लागि प्रदान गर्दै बचत खातामै ८४ लाख रुपैयाँसम्मको सर्वश्रेष्ठ बिमा फाइदा प्रदान गर्ने व्यवस्था गरेको हो।

सबै ग्राहकको बैंकिङ आवश्यकता, चाहना तथा अपेक्षालाई समुचित पहिचान गरी तथा बजारको सूक्ष्म रूपको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी सुविधा थप गरिएको बैंकले जनाएको छ। बैंकको निक्षेप योजनाहरूलाई सोहीअनुरूप निरन्तर रूपमा थप ग्राहकमैत्री, प्रभावकारी तथा बैंकिङ क्षेत्रकै सर्वश्रेष्ठ फाइदाहरूले भरिपूर्ण हुने गरी योजना बनाउँदै एको बैंकको दावी छ। साथै, सर्वश्रेष्ठ बचत खाता खोल्ने ग्राहकले तीन कर्जासम्बन्धी सर्वश्रेष्ठ फाइदाहरूत ग्राहकमा विशेष छुट र पूर्वस्वीकृत कर्जा सुविधासमेत प्राप्त गर्न सक्ने जनाइएको छ।

बैंकले डेविट कार्ड, मोबाइल बैंकिङ, इन्टरनेट बैंकिङ, वार्षिक क्रेडिट कार्ड शुल्क पाँच वर्षका लागि निःशुल्क गरेको जनाएको छ। त्यस्तै, क्रेडिट कार्ड जारी शुल्क तथा वार्षिक शुल्क निःशुल्क गर्दै सीमा अधिकतम पाँच लाख रुपैयाँसम्म पुऱ्याएको जनाइएको छ। बैंकले प्रिपेड डलर कार्ड, डिम्प्याट खाता एवं मेरो सेयर शुल्क, चेक विलयरिड, अरटिजिएस, आइएस/सिपिएस/फन्ड ट्रान्सफर पनि निःशुल्क गरेको जनाएको छ।

बैंकले लकर दस्तुर पाँच वर्षका लागि निःशुल्क तथा लकर मार्जिन पूरै मिनाहा गरेको तथा पोर्टफोलियो म्यानेजमेन्ट सेवाशुल्क पाँच वर्षका लागि ५० प्रतिशत छुट गरेको उल्लेख गरेको छ। इ-कर्मस निःशुल्क सुचारू एवं पाँच वर्षका लागि निःशुल्क गरेको छ। रिपे इन रिपे आउट सुविधाअन्तर्गत खातामा दुई लाख रुपैयाँसम्म बाग जाने रकम तीन रकमलाई ९० हजार रुपैयाँमा खोल्ने राखिदिने र यसमा मुद्दती निक्षेपमा स्वतः राखिदिने र यसमा मुद्दती निक्षेपअनुसारकै ब्याज दिने व्यवस्था गरेको छ।

एटिएम कार्ड देशभरका कुनै पनि बैंकका एटिएमबाट फिक्न र मौज्दात जाँच पाँच वर्षका लागि निःशुल्क गरेको बैंकले जनाएको छ। त्यस्तै, विदेशी मुद्रा सद्हीमा २५ पैसा प्रियमिम वा रिवेट दिने व्यवस्था गरेको जनाइएको छ।

● 'बिओके'मा निःशुल्क हितग्राही खाता खोल्न सकिने

बैंक अफ कार्डमाझू (बिओके)ले हितग्राही खाता निःशुल्क खोल्न सकिने व्यवस्था गरेको छ। बिओके क्यापिटल मार्केट लिमिटेड र बैंकका शाखा कार्यालयहरूबाट हितग्राही खाता खोलिने बैंकले जनाएको छ। माघ १७ गते देखि अर्को सूचना जारी नभएसम्मका लागि निःशुल्क खाता खोलिने बिओकेले जनाएको छ।

● युनियन लाइफको 'जीवन आवरण बिमा योजना' सुरु

युनियन लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडले नयाँ विशेषता भएको 'जीवन आवरण बिमा योजना' सञ्चालनमा ल्याएको छ। कम्पनीले बिमा समितिबाट योजना स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा ल्याएको हो। कम्पनीले ल्याएको 'जीवन आवरण बिमा योजनामा बिमा गर्नेहरूका लागि विविध सुविधाहरू उपलब्ध रहेको जनाइएको छ। यो बिमा योजनामा बिमा गर्ने व्यक्ति

